

FI

FI

FI

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 29.9.2010
KOM(2010) 525 lopullinen

2010/0279 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

**täytäntöönpanotoimista liiallisen makrotalouden epätasapainon korjaamiseksi
euroalueella**

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Huomattava makrotalouden epätasapaino, johon liittyy myös laajoja ja pysyviä eroja kilpailukyvyyn kehityssuuntauksissa, osoittautui kriisin iskiessä erittäin haitalliseksi Euroopan unionille ja erityisesti eurolle. Kriisiä edeltäneiden vuosien aikana alhaiset rahoituskustannukset ruokkivat resurssien virheellistä kohdentamista usein vähätuottoisempaan käyttöön, mikä johti kulutuksen kestäättömään nousuun, asuntomarkkinakupliin sekä ulko- ja kotimaanvelan kertymiseen joissakin jäsenvaltioissa. Sen vuoksi on tärkeää kehittää uusi jäsennelty menettely haitallisen makrotalouden epätasapainon ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi kaikissa jäsenvaltioissa.

Tiedonannossaan ”EMU@10 – saavutukset ja haasteet talous- ja rahaliiton kymmenen ensimmäisen vuoden jälkeen”¹ komissio ehdotti laajaa toimintasuunnitelmaa EMUn toiminnan parantamiseksi. Komissio erityisesti korosti, että talouden valvontaa on laajennettava, jotta makrotalouden epätasapaino voitaisiin havaita ja korjata heti alkuvaiheessaan. Tehostettua valvontaa pidettiin erityisen toivottavana ulkoisen kilpailukyvyyn ja vaihtotaseen alalla, jolla jäsenvaltioiden välille oli syntynyt tuntuja eroja euron käyttöönoton jälkeen. Näihin haasteisiin vastaamiseksi euroryhmä sopi heinäkuussa 2008 ryhtyvänsä säännöllisesti tarkastelemaan kilpailukyvyyn kehittymistä euroalueella. Tämä tarkastelu onkin ollut hedelmällistä.

Eurooppa 2020 on kunnianhimoinen ja kattava strategia, jolla pyritään edistämään EU:n talouden älykästä, kestävä ja osallistavaa kasvua. Strategiassa tuodaan uudella tavalla esiin se, miten voitaisiin puuttua heikkouksiin, joita kriisin aikana havaittiin Euroopan makrotaloudellisten, rahoitusmarkkinoiden ja rakenteellisten haasteiden seurannassa. Kun otetaan huomioon euroalueen läheiset taloudelliset ja rahoitukselliset kytkökset sekä niiden vaikutus yhteiseen rahaan, Eurooppa 2020 -strategian tavoitteena on kehittää euroaluetta varten erityinen poliittinen kehys laajemmalle ulottuvan makrotalouden epätasapainon torjumiseksi². Tältä näkökannalta tarvitaan lainsäädäntöön sisällytettyä mekanismeja, jolla seurataan makrotalouden epätasapainon lähteitä ja tarvittaessa varmistetaan tarkoituksenmukaiset korjaavat toimet. Ennalta ehkäisevät ja korjaavat toimet on kytkettävä toisiinsa. Tämä on olennaisen tärkeää, jottei epätasapainon riistäytyminen käsistä johtaisi talouden kivuliaaseen sopeuttamiseen.

2. ERI OSAPUOLTEN KANSSA KÄYDYN LAUSUNTOKIERROKSEN TULOKSET

Koska kriisi oli ollut laajuudeltaan ennennäkemätön ja kriisiin vastaamiseksi toteutettujen kiireellisten toimien lisäksi tarvittiin muitakin toimia, komissio reagoi nopeasti laatimalla kunnianhimoisen mutta silti realistisen uudistussuunnitelman. Komissio laati kaksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle osoitettua tiedonantoa, joista ensimmäinen julkaistiin

¹ European Economy nro 2/2008, Euroopan komissio, talouden ja rahoituksen pääosasto.

² Komissio on toistuvasti ehdottanut talouspolitiikan koordinoimista syventämistä ja laajentamista euroalueella. Näin se teki muun muassa euroalueesta vuonna 2009 antamassaan vuotuisessa lausumassa ja vuonna 2008 antamassaan tiedonannossa ”EMU@10 – saavutukset ja haasteet talous- ja rahaliiton kymmenen ensimmäisen vuoden jälkeen”.

12. toukokuuta ja toinen 30. kesäkuuta 2010. Valitsemalla julkiset oikeudelliset asiakirjat viestintäkanavaksi komissio halusi vakaasti osoittaa, että se on sitoutunut jäsenvaltioiden, Euroopan parlamentin ja kaikkien sidosryhmien kanssa harjoitettavaan vuoropuheluun samaan aikaan kun se esittää käytännön toimintaehdotuksia.

Komissio vahvisti 12. toukokuuta 2010 antamassaan tiedonannossa monipilarisen toimintatavan talouspolitiikan koordinoinnin tehostamiseksi. Tiedonannossa painotettiin, kuinka tärkeää seurannassa on hyödyntää perussopimuksen nojalla saatavilla olevia välineitä kaikin tavoin. Olemassa olevia välineitä olisi tarvittaessa muutettava ja täydennettävä. Tiedonannossa korostettiin, että vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia on noudatettava entistä paremmin ja että talouden valvontaa on laajennettava. Sen vuoksi ehdotettiin, että käyttöön otettaisiin talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso, jotta jäsenvaltiot voisivat hyötyä varhaisesta koordinoinnista Euroopan unionin tasolla. Lisäksi tiedonannossa saneltiin periaatteet, joita olisi noudatettava luotaessa vankkaa kehystä euroalueen jäsenvaltioiden kriisinhallintaa varten. Useimmat ehdotukset liittyivät koko Euroopan unioniin, mutta euroalueen suhteen kaavailtiin tiukempia sääntöjä.

Tällä välin jännitys finanssimarkkinoilla huipentui, ja 9. toukokuuta 2010 pidetyssä Ecofin-neuvoston ylimääräisessä kokouksessa päätettiin komission ehdotuksesta perustaa Euroopan vakautusmekanismi ja annettiin määrätietoinen sitoumus nopeuttaa julkisen talouden vakauttamista silloin kun se on tarpeen.

Euroopan komissio hyväksyi 30. kesäkuuta 2010 ajan tasalle saatetun tiedonannon, jossa tarkennettiin talouden valvontaa ohjaavia periaatteita, jotka oli esitelty 12. toukokuuta annetussa tiedonannossa. Uudessa tiedonannossa keskityttiin täytäntöönpanoon ja sen valvontaan. Siinä korostettiin, että EU tarvitsee maatasolla vahvempaa makrotaloudellista seurantaa, joka kattaa kaikki asiaa koskevat talouspolitiikan alat. Makrotalouden epätasapainoa olisi tarkasteltava yhdessä finanssipolitiikan ja kasvua lisäävien rakenneuudistusten kanssa Eurooppa 2020 -strategian yhteydessä. Tehostettu valvonta oli määrä ankkuroida EU-ohjausjakson käsitteeseen ja siihen oli tarkoitus yhdistää erilaisia seuraamuksia, joilla ehkäistäisiin tai korjattaisiin liiallista epätasapainoa, joka saattaisi vaarantaa rahoitusvakauden EU:ssa ja euroalueella. Finanssipolitiikan puolella olisi tehostettava sekä ennalta ehkäisevää että korjaavaa osiota vakaus- ja kasvusopimuksessa. Samalla esiteltiin päälinjat jäsenvaltioiden välisen makrotalouden epätasapainon korjaamiseksi.

Komissio antoi edellä mainittujen tiedonantojen muodossa oman panoksensa talouden ohjaustyöryhmän työhön. Kyseisen työryhmän puheenjohtajana toimii Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja. Se perustettiin maaliskuun Eurooppa-neuvostossa. Työryhmä katsoi, että epätasapaino on erityinen ongelma, varsinkin euroalueen jäsenvaltioiden osalta. Katsottiin, että makrotalouden kehitystä olisi seurattava tarkemmin. Tässä tarvittaisiin joitakin keskeisiä indikaattoreita ja eritoten varoitusk mekanismi. Yleisesti sovittiin, että makrotalouden valvontaa olisi harjoitettava vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisen julkisen talouden valvonnan rinnalla.

Eurooppa-neuvosto seurasi tiiviisti työryhmän työskentelyä. Ensimmäiset suuntaviivat sisällytettiin 17. kesäkuuta kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmiin. Tuolloin sovittiin, että kehitettäisiin tulostaulu, jotta voidaan varhaisessa vaiheessa havaita kestävyys vastaiset tai vaaralliset suuntauksset. Syyskuun 16. päivänä 2010 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmissä ilmaistaan tyytyväisyys uuden makrotason valvontakehyksen kehittämiseen kestävämmien kilpailuerojen ja tasapainottomuuden seuraamiseksi ja korjaamiseksi ajoissa.

3. EHDOTUKSEEN LIITTYVÄT OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT

Täysimittainen järjestelmä makrotalouden epätasapainon ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi koostuu kahdesta asetusehdotuksesta. Ensimmäinen ehdotus sisältää liiallista epätasapainoa koskevan menettelyn, kun taas toisessa keskitytään asiaan liittyviin täytäntöönpanon valvontatoimenpiteisiin. Molempia kuvataan peräjälkeen näissä perusteluissa.

Ensimmäisessä ehdotuksessa luodaan kehys makrotalouden epätasapainon, myös heikkenevän kilpailukyvyn, havaitsemiseksi ja korjaamiseksi. Sinällään sillä täydennetään Eurooppa 2020 -strategiassa vahvistettua makrorakenteellista maakohtaista valvontamenettelyä.

Liiallista epätasapainoa koskeva menettely on täysin uusi osatekijä talouden valvontaprosessissa. Siihen sisältyy epätasapainon riskien säännöllinen arviointi, mukaan lukien varoitusmekanismi, ja säännöt, joiden tarkoituksena on mahdollistaa korjaavat toimet, jos syntyy finanssipolitiikkaa laajemmalle ulottuvaa kielteistä makrotalouden epätasapainoa. Liiallista epätasapainoa koskevaa menettelyä sovelletaan kaikkiin jäsenvaltioihin.

Valvontajärjestelmään sisältyy ensinnäkin varoitusmekanismi, jolla pyritään tunnistamaan jäsenvaltiot, joissa saattaa esiintyä ongelmallisen suurta makrotalouden epätasapainoa. Varoitusmekanismi koostuu tulostaulusta (3 artikla) ja sitä tukevasta arvioivasta analyysistä. Tulostaulun on tarkoitus olla avoin, suhteellisen yksinkertainen ja talousteoriaan perustuva. Joukolla indikaattoreita pyritään varmistamaan, että eri osissa taloutta syntyvässä oleva epätasapaino havaitaan ajoissa. Indikaattorijoukon pitäisi olla tarpeeksi laaja kattamaan mahdolliset tapaukset, joissa huomattavaa epätasapainoa voi syntyä, ja varmistamaan tarvittava herkkyyys, jotta epätasapaino voidaan havaita varhaisessa vaiheessa. Tulostauluun sisällytetään useita indikaattoreita kunkin jäsenvaltion osalta.

Kullekin indikaattorille vahvistetaan ja annetaan tiedoksi varoituskynnykset lisäämään avoimuutta ja vastuuvollisuutta. Joidenkin indikaattoreiden kynnysarvot ovat symmetrisiä: niillä pystytään havaitsemaan muuttujan liian korkealle tai liian matalalle siirtyvät arvot. On kuitenkin tärkeää muistaa, ettei indikaattoreita pitäisi katsoa toimintapoliittisiksi tavoitteiksi tai välineiksi. Jos vaihtotaseen vaje on esimerkiksi 3 prosenttia lähentymisvaiheessa olevassa maassa, jossa on tuntuvat investointitarpeet, tätä voidaan pitää hyväksyttävänä. Taso ei kuitenkaan enää ole hyväksyttävä kehittyneemmässä maassa, jonka väestö ikääntyy nopeasti. Kynnysarvoja olisi sen vuoksi pidettävä ohjeellisina arvoina ja arvioinnin apuna, mutta niitä ei pitäisi tulkita mekaanisella tavalla. Niitä olisikin täydennettävä talousteoreettisella arvioinnilla ja maakohtaisella asiantuntemuksella.

Komissio esittää tulostaulun muodostavat indikaattorit, niiden arvot ja perustana olevat metodologiat erillisessä asiakirjassa, jotta varoitusmekanismin toiminnasta saataisiin täysin läpinäkyvää. Tulostaulun koostumus saattaa kehittyä ajan myötä sen mukaan, miten makrotalouden vakauteen kohdistuvat uhkakuvat muuttuvat tai tietojen saatavuus paranee. Mahdollisiin indikaattoreihin kuuluisi hyvin todennäköisesti sekä ulkoisia että sisäisiä indikaattoreita. Ulkoisen rahoitusaseman (eli vaihtotaseen ja ulkomaanvelan) ja hinta- tai kustannuskilpailukyvyn (esimerkiksi reaalisten efektiivisten valuuttakurssien) mittaaminen helpottaisi ulkoisen epätasapainon havaitsemista. Sisäisten indikaattoreiden (esimerkiksi yksityisen ja julkisen sektorin velan) käyttö on perusteltua sen vuoksi, että ulkoisella epätasapainolla on väistämättä sisäiset vastapelurit. Sisäisten indikaattoreiden seuranta voidaan perustella sinällään myös sillä, että sisäinen epätasapaino vaikuttaa muihin jäsenvaltioihin, erityisesti rahoituskriisin leviämisen vuoksi. Yhdessä nämä indikaattorit kattaisivat suurelta osin analyysitarpeet mahdollisen epätasapainon alustavassa arvioinnissa.

Komissio julkaisee tulostaulun säännöllisesti ja liittää siihen komission kertomuksen, jossa asetetaan oikeisiin mittasuhteisiin mahdolliset ristiriitaiset signaalit, joita eri indikaattoreista saadaan (4 artikla). Kaikkien käytettävissä olevien tietojen perusteella komissio laatii luettelon niistä jäsenvaltioista, joihin katsotaan kohdistuvan epätasapainon riski. Näistä seikoista keskustellaan varhaisessa vaiheessa neuvostossa ja euroryhmässä, minkä ansiosta komissio pystyy saamaan tarkoituksenmukaista palautetta jäsenvaltioilta ja varmistamaan työskentelynsä avoimuuden. Tällaisten keskustelujen jälkeen komissio käynnistää maakohtaisen perusteellisen tarkastelun, jos varoitusk mekanismi viittaa mahdolliseen epätasapainoon tai sen riskiin (5 artikla). Perusteellinen tarkastelu merkitsee sitä, että tilanteeseen asianomaisessa jäsenvaltiossa johtaneita syitä tutkitaan yksityiskohtaisesti. Samalla asianomaisessa maassa voidaan tarpeen mukaan tehdä valvontakäyntejä. Euroopan järjestelmäriskikomitean varhaisvaroitukset ja suositukset otetaan huomioon, samoin kuin tarkastelun kohteena olevan jäsenvaltion toimintapoliittiset tavoitteet, sellaisina kuin ne ilmenevät maan vakaus- tai lähentymisohjelmassa ja kansallisessa uudistusohjelmassa. Tämä komission tekemä perusteellinen analyysi voi johtaa kolmeen eri lopputulokseen, kuten 6 ja 7 artiklassa säädetään:

- Jos makrotalouden epätasapaino katsotaan ongelmattomaksi, komissio ei ehdota menettelyssä etenemistä.
- Jos komissio perusteellisen tarkastelun jälkeen katsoo, että makrotalouden epätasapaino (tai sen riski) on olemassa, se suosittaa, että neuvosto antaa asianomaiselle jäsenvaltiolle tarvittavat ennalta ehkäisevät suositukset perussopimuksen 121 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen mukaisesti ja riippuen epätasapainon luonteesta ennalta ehkäisevissä suosituksissa voidaan kiinnittää huomiota useiden eri politiikanalojen haasteisiin.
- Jos perusteellisessa tarkastelussa saadaan viitteitä epätasapainosta, joka on vakavaa tai vaarantaa talous- ja rahaliiton asianmukaisen toiminnan jossakin jäsenvaltiossa, neuvosto voi komission suosituksesta antaa perussopimuksen 121 artiklan 4 kohdan mukaiset suositukset, joissa todetaan liiallisen epätasapainon olemassaolo ja suositellaan jäsenvaltiolle, että se toteuttaisi korjaavia toimia tietyn määräajan kuluessa ja että se esittäisi suunnitelmansa tilanteen korjaamiseksi. Niihin jäsenvaltioihin, joilla on asiaa koskevassa menettelyssä tarkoitettua merkityksessä liiallista epätasapainoa, kohdistuisi lisääntyntä vertaispainetta. Nämä liiallista epätasapainoa koskevassa menettelyssä annetut suositukset julkaistaisiin. Niiden pitäisi olla yksityiskohtaisempia ja ohjailevampia kuin 6 artiklassa säädettyt ennalta ehkäisevät suositukset. Toimintapolitiikkaa koskevissa ohjeissa voitaisiin epätasapainon luonteesta riippuen puuttua niiden osatekijöihin finanssi- ja palkkapolitiikassa sekä makrorakennetta ja makrotason vakautta koskevassa politiikassa, jotka ovat valtion viranomaisten valvonnassa.

Sen jälkeen kun liiallista epätasapainoa koskeva menettely on käynnistetty, asianomaisen jäsenvaltion velvollisuutena on hyväksyä korjaussuunnitelma tietyssä määräajassa, kuten 8 artiklassa säädetään, vahvistaakseen toimintapolitiikan toteuttamista koskevan etenemissuunnitelman. Korjaussuunnitelma osoittaisi asianomaisen jäsenvaltion päättäväisyyden pyrkiä ratkaisemaan epätasapaino. Neuvosto arvioi korjaussuunnitelman kahden kuukauden kuluessa sen esittämisestä komission kertomuksen perusteella. Jos suunnitelmaa pidetään hyväksyttävänä, neuvosto antaa komission ehdotuksesta lausunnon, jolla suunnitelma hyväksytään. Jos korjaussuunnitelmassa mainittuja toteutettuja tai hahmoteltuja toimia tai niiden aikataulua pidetään riittämättöminä suositusten täytäntöönpanemiseksi, neuvosto kehottaa komission ehdotuksesta jäsenvaltiota muuttamaan

korjaussuunnitelmaa tietyssä uudessa määräajassa. Koska menettely on joustava, liiallista epätasapainoa koskevia suosituksia antaessaan neuvoston on tarkoitus pystyä vahvistamaan asianmukainen määräaika, jossa otetaan huomioon epätasapainon laajuus ja tilanteen kiireellisyys sekä se, miten tilanne pystytään korjaamaan politiikalla. Toisin kuin finanssipolitiikassa, kansalliset hallitukset eivät pysty suoraan valvomaan kaikkia toimintapoliittisia vipuja epätasapainon poistamiseksi. Korjaavalla politiikalla voi sen luonteesta riippuen lisäksi olla viivästynyt vaikutus epätasapainoon. Esimerkiksi kymmenen vuoden ajan ennen vuoden 2008 kriisiä erot kilpailuasemassa ja vaihtotaseessa kasvoivat euroalueella tasaisesti. Kilpailukyvyyn ja ulkoisen epätasapainon korjaaminen edellyttää tuntuvia muutoksia suhteellisissa hinnoissa ja kustannuksissa sekä kysynnän ja tarjonnan uudelleensuuntautumista suljetun sektorin ja vientisektorin välillä. Useiden euroalueen maiden talouksille on ominaista suhteellisen korkea työvoimavaltaisuus ja tuotemarkkinoiden jäykkyys, mikä – jos tarkoituksenmukaisia uudistuksia ei tehdä – todennäköisesti pidentää sopeutumisaikaa. Komissio seuraa aina korjaavien toimien täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa, ja jäsenvaltioiden on säännöllisesti esitettävä selvitys edistymisestä, kuten 9 artiklassa säädetään. Jos taloudellinen tilanne muuttuu, liiallista epätasapainoa koskevia suosituksia voidaan tarkistaa komission ehdotuksesta.

Neuvosto ilmaisee komission suosituksesta kantansa siitä, onko asianomainen jäsenvaltio toteuttanut suositellut korjaavat toimet. Tämän arvioinnin edellytyksistä säädetään 10 artiklassa. Jos neuvosto katsoo, että asianomainen jäsenvaltio on toteuttanut tarkoituksenmukaiset toimet, menettely jätetään lepäämään. Tämä tarkoittaa, että jäsenvaltio edistyy korjaavissa toimissa tyydyttävästi. Koska korjaavien toimien hyväksymisen ja käytännön vaikutusten välillä saattaa kulua kauan aikaa, makrotalouden epätasapainon tehokas korjaaminen ei ehkä käy käden käänteessä. Asianomaisen jäsenvaltion on esitettävä asiasta säännöllisesti selvitys ja jäsenvaltiota valvotaan, kunnes liiallista epätasapainoa koskeva menettely tosiasiallisesti lopetetaan.

Kun pysyvät korjaavat toimet toteutetaan menestyksekkäästi, epätasapaino saadaan lopulta korjattua. Kuten 11 artiklassa säädetään, liiallista epätasapainoa koskeva menettely saatetaan päätökseen, kun neuvosto komission suosituksesta katsoo, ettei jäsenvaltiolla enää ole liiallista epätasapainoa.

Jos asianomainen jäsenvaltio ei ole toteuttanut tarkoituksenmukaisia toimia, liiallista epätasapainoa koskevan menettelyn soveltamista jatketaan. Tällöin neuvosto antaa tarkistetut suositukset ja asettaa uuden määräajan – joka todennäköisesti on aiempaa lyhyempi – korjaavien toimien toteuttamiseksi. Euroalueen jäsenvaltioiden osalta täytäntöönpanon valvontamekanismi voisi lopulta johtaa seuraamuksiin, joita kuvataan täytäntöönpanotoimista liiallisen makrotalouden epätasapainon korjaamiseksi euroalueella annetussa asetuksessa. Jos epätasapainon seurannan yhteydessä annettuja suosituksia ei noudatettaisi riittävässä määrin, tämä voitaisiin lisäksi katsoa raskauttavaksi tekijäksi vakaushin- ja kasvusopimuksen mukaisessa julkisen talouden arvioinnissa, mikä loisi itseään vahvistavaa synergiaa politiikan eri lohkojen välille täytäntöönpanon valvontatasolla.

Toisessa asetusehdotuksessa säädetään liiallisen makrotalouden epätasapainon korjaamiseksi toteutettujen toimenpiteiden valvonnasta. Se esitetään liiallista epätasapainoa koskevasta menettelystä annetun asetuksen ohella, ja siinä keskitytään täytäntöönpanon valvontaan euroalueen jäsenvaltioiden osalta. Jos jäsenvaltio toistuvasti jättää noudattamatta liiallisen makrotalouden epätasapainon korjaamiseksi annettuja neuvoston suosituksia, sen on asetusehdotuksen mukaan maksettava vuotuinen sakko siihen saakka, kun neuvosto katsoo, että korjaavat toimet on toteutettu. Toistuva noudattamatta jättäminen määritellään neuvoston

suositusten jättämiseksi noudattamatta siinä uudessa määräajassa, joka on asetettu asetuksen (...) 10 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Jäsenvaltion on lisäksi maksettava vuotuinen sakko, jos se toistuvasti jättää esittämättä neuvostolle ja komissiolle korjaussuunnitelman, joka on riittävä neuvoston suosituksiin vastaamiseksi. Tällöin toistuva noudattamatta jättäminen määritellään riittävän korjaussuunnitelman jättämiseksi esittämättä siinä uudessa määräajassa, joka on asetettu asetuksen (...) 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Vuotuinen sakko tarjoaa euroalueen jäsenvaltioille riittävän kannustimen noudattaa suosituksia tai laatia riittävä korjaussuunnitelma senkin jälkeen, kun ensimmäinen sakko on maksettu.

Jotta jäsenvaltioita varmasti kohdeltaisiin yhdenvertaisella tavalla, sakon olisi oltava sama kaikille euroalueen jäsenvaltioille. Sen olisi oltava 0,1 prosenttia suhteessa asianomaisen jäsenvaltion edellisvuoden BKT:hen. Pääsääntöisesti komissio ehdottaa, että sakko olisi säädetyn enimmäismäärän suuruinen. Ehdotus katsotaan hyväksytyksi, jollei neuvosto päättä toisin määräenemmistöllä kymmenen päivän kuluessa siitä, kun komissio on antanut ehdotuksensa. Neuvosto voi muuttaa komission ehdotusta yksimielisesti perussopimuksen 293 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Neuvosto voi komission suosituksesta peruuttaa sakon tai pienentää sitä. Komissio voi antaa tähän tähtäävän ehdotuksen jäsenvaltion perustellusta pyynnöstä. Tämä kääntäisi todistustaakan seuraamusten soveltamisessa. Komissio voisi myös tehdä samanlaisen ehdotuksen vakaus- ja kasvusopimuksessa (asetus (EY) N:o 1467/97) määritellyn poikkeuksellisen taloudellisen tilanteen vuoksi.

Tällaisia sakkoja koskevia neuvoston päätöksiä ovat antamassa ainoastaan ne jäsenet, joiden edustaman jäsenvaltion rahayksikkö on euro. Päätöksen kohteena olevan jäsenvaltion edustaja ei osallistu äänestykseen neuvostossa.

Asetusehdotuksessa säädetty sakot ovat perussopimuksen 311 artiklassa tarkoitettuja muita tuloja. Vakaus- ja kasvusopimuksen korjaavassa osiossa (asetus (EY) N:o 1467/97) vahvistetun käytännön mukaisesti nämä tulot jaetaan niiden jäsenvaltioiden kesken, joiden rahayksikkö on euro ja joita ei koske asetuksen (...) mukainen liiallista epätasapainoa koskeva menettely eikä myöskään asetuksen (EY) N:o 1467/1997 mukainen liiallista alijäämää koskeva menettely. Jako tehdään suhteessa asianomaisten jäsenvaltioiden osuuteen yhteenlasketusta BKTL:sta.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

täytäntöönpanotoimista liiallisen makrotalouden epätasapainon korjaamiseksi euroalueella

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 136 artiklan yhdessä sen 121 artiklan 6 kohdan kanssa,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun säädösehdotus on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon³,

noudattavat tavallista lainsäätämisyhteistyötä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Perussopimuksessa määrätään jäsenvaltioiden talouspolitiikkojen sovittamista yhteen unionissa. Tämän olisi merkittävä seuraavien johtavien periaatteiden noudattamista: vakaa hintataso, terve julkistalous ja rahatalous sekä kestävä maksutase.
- (2) Talous- ja rahaliiton ensimmäisen kymmenvuotiskauden aikana saatuja kokemuksia olisi hyödynnettävä.
- (3) Jäsenvaltioiden talouspolitiikkojen valvontaa olisi erityisesti laajennettava niin, että se kattaa muutakin kuin julkisen talouden, jotta ehkäistäisiin ennalta liiallista makrotalouden epätasapainoa ja autettaisiin asianomaisia jäsenvaltioita laatimaan korjaussuunnitelmat ennen kuin erot juurtuvat syvälle. Tämän laajentamisen olisi kuljettava käsi kädessä julkisen talouden valvonnan syventämisen kanssa.
- (4) Tällaiseen epätasapainoon puuttumiseksi tarvitaan lainsäädännössä vahvistettua menettelyä.
- (5) Perussopimuksen 121 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettua monenvälistä valvontaa on tarkoituksenmukaista täydentää erityisillä säännöillä, jotka koskevat makrotalouden epätasapainon havaitsemista, ennalta ehkäisemistä ja korjaamista. Menettely olisi sisällytettävä vuotuisen monenväliseen valvontajaksoon.

³ EUVL C , , s. .

- (6) Asetuksen (EU) N:o [.../...]⁴ täytäntöönpanoa olisi lujitettava asettamalla sakko niille jäsenvaltioille, joiden rahayksikkö on euro, jos ne toistuvasti jättävät noudattamatta suosituksia, jotka on annettu liiallisen makrotalouden epätasapainon korjaamiseksi.
- (7) Makrotalouden epätasapaino aiheuttaa todennäköisesti julkisten tulojen ja menojen heilahteluja koko taloudellisen suhdanteen ajan. Siten se vaikuttaa julkisen sektorin lukuihin ja vääristää julkisen talouden suunnittelun ja päätöksenteon kokonaiskuvan. Vääristyneisiin suuntauksiin perustuvat epätarkoituksenmukaiset finanssipoliittiset valinnat voivat heikentää ja mahdollisesti vaarantaa julkisen talouden kestävyys. Julkisen talouden epätasapaino ja muu makrotalouden epätasapaino saattavat vahvistaa toisiaan, jos niitä ei valvota, ja kenties vaarantaa talous- ja rahaliiton moitteettoman toiminnan. Makrotalouden epätasapainon korjausjärjestelmän pitäisi näistä syistä edistää budjettikuria niissä jäsenvaltioissa, joiden rahayksikkö on euro.
- (8) Jos jäsenvaltio toistuvasti jättää noudattamatta liiallisen makrotalouden epätasapainon korjaamiseksi annettuja neuvoston suosituksia, sen olisi pääsääntöisesti maksettava vuotuinen sakko siihen saakka, kun neuvosto katsoo, että jäsenvaltio on toteuttanut korjaavat toimet sen suositusten noudattamiseksi.
- (9) Jos jäsenvaltio toistuvasti jättää laatimatta korjaussuunnitelman neuvoston suositusten noudattamiseksi, sen olisi samoin pääsääntöisesti maksettava vuotuinen sakko siihen saakka, kun neuvosto katsoo, että jäsenvaltio on esittänyt korjaussuunnitelman, jossa sen suositukset otetaan riittävällä tavoin huomioon.
- (10) Jotta jäsenvaltioita varmasti kohdeltaisiin yhdenvertaisella tavalla, sakon olisi oltava sama kaikille jäsenvaltioille, joiden rahayksikkö on euro. Sen olisi oltava 0,1 prosenttia suhteessa asianomaisen jäsenvaltion edellisvuoden bruttokansantuotteeseen (BKT).
- (11) Menettely sakon asettamiseksi niille jäsenvaltioille, jotka eivät toteuta tehokkaita toimenpiteitä liiallisen makrotalouden epätasapainon korjaamiseksi, olisi rakennettava siten, että sakon asettaminen näille jäsenvaltioille olisi sääntö eikä poikkeus.
- (12) Kerätyistä sakoista saatava tulo olisi jaettava niille jäsenvaltioille, joiden rahayksikkö on euro ja joihin ei sovelleta liiallista epätasapainoa koskevaa menettelyä ja joilla ei ole liiallista alijäämää.
- (13) Toimivalta hyväksyä tässä asetuksessa säädetyn sakon asettamista koskevia yksittäisiä päätöksiä olisi annettava neuvostolle. Osana perussopimuksen 121 artiklan 1 kohdassa määriteltyä neuvostossa harjoitettua jäsenvaltioiden talouspolitiikan yhteensovittamista kyseiset yksittäiset päätökset ovat olennainen osa niiden toimenpiteiden seuranta, jotka neuvosto on hyväksynyt perussopimuksen 121 artiklan ja asetuksen (EU) N:o [.../...] mukaisesti.
- (14) Koska tämä asetus sisältää yleiset säännöt asetuksen (EU) N:o [.../...] tehokkaaksi täytäntöönpanemiseksi, se olisi hyväksyttävä perussopimuksen 121 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen.
- (15) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tavoitetta eli makrotalouden epätasapainon havaitsemista ja ennalta ehkäisemistä koskevan kehyksen laatimista, sillä jäsenvaltioiden välillä on läheiset kaupalliset ja rahoitukselliset kytkökset ja kansallisella talouspolitiikalla on heijastusvaikutuksia koko unioniin ja euroalueeseen. Koska tämä tavoite voidaan saavuttaa

⁴ EUVL L [...], [...], [...].

paremmin unionin tasolla, unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tässä asetuksessa vahvistetaan sakkojärjestelmä makrotalouden epätasapainon tehokkaaksi korjaamiseksi euroalueella.
2. Tätä asetusta sovelletaan jäsenvaltioihin, joiden rahayksikkö on euro.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa sovelletaan asetuksen (EU) N:o [.../...] 2 artiklan määritelmiä.

Lisäksi sovelletaan seuraavaa määritelmää:

- 'poikkeuksellinen taloudellinen tilanne' tarkoittaa tilannetta, jossa viitearvon ylittävää julkisen talouden alijäämää pidetään perussopimuksen 126 artiklan 2 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁵ mukaisesti poikkeuksellisenä.

3 artikla

Sakot

1. Neuvosto määrää komission ehdotuksesta vuotuisen sakon, jos
 - (1) asetuksen (EU) N:o [.../...] 7 artiklan 2 kohdan ja 10 artiklan 4 kohdan mukaisesti on asetettu kaksi peräkkäistä määräaikaa ja neuvosto katsoo tämän jälkeen mainitun asetuksen 10 artiklan 4 kohdan mukaisesti, ettei asianomainen jäsenvaltio edelleenkään ole toteuttanut suositeltuja korjaavia toimia, tai jos
 - (2) asetuksen (EU) N:o [.../...] 8 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti on asetettu kaksi peräkkäistä määräaikaa ja neuvosto katsoo tämän jälkeen mainitun asetuksen 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti, että asianomainen jäsenvaltio on uudelleen esittänyt riittämättömän korjaussuunnitelman.

Ehdotus katsotaan neuvoston hyväksymäksi, jollei neuvosto määräenemmistöllä päättä sen hylkäämisestä kymmenen päivän kuluessa siitä, kun komissio on antanut ehdotuksen. Neuvosto voi muuttaa ehdotusta perussopimuksen 293 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

⁵ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6.

2. Komission ehdottama vuotuinen sakko on 0,1 prosenttia suhteessa asianomaisen jäsenvaltion edellisvuoden BKT:hen.

3. Poiketen siitä, mitä 2 kohdassa säädetään, komissio voi ehdottaa sakon pienentämistä tai sen peruuttamista poikkeuksellisen taloudellisen tilanteen vuoksi tai jos asianomainen jäsenvaltio osoittaa komissiolle perustellun pyynnön kymmenen päivän kuluessa 1 kohdassa tarkoitettujen neuvoston päätelmien hyväksymisestä.

4. Jos jäsenvaltio on maksanut vuotuisen sakon tiettyinä kalenterivuonna ja neuvosto katsoo sen jälkeen asetuksen (EU) N:o [.../...] 10 artiklan 1 kohdan mukaisesti, että jäsenvaltio on toteuttanut suositellut korjaavat toimet kyseisen vuoden aikana, kyseiseltä vuodelta maksettu sakko palautetaan jäsenvaltiolle suhteessa kuluneeseen aikaan.

4 artikla

Sakoista saatujen tulojen jakaminen

Tämän asetuksen 3 artiklan mukaisesti kerätyt sakot ovat perussopimuksen 311 artiklassa tarkoitettuja muita tuloja, ja ne jaetaan niille jäsenvaltioille, joiden rahayksikkö on euro ja joita ei koske asetuksen (EU) N:o [.../...] mukainen liiallista epätasapainoa koskeva menettely ja joilla ei myöskään ole perussopimuksen 126 artiklan 6 kohdan mukaisesti vahvistettua liiallista alijäämää, sen mukaan, mikä niiden osuus on asianomaisten jäsenvaltioiden yhteenlasketusta bruttokansantulosta (BKTL).

5 artikla

Neuvoston äänestys

Edellä 3 artiklassa tarkoitetuista toimenpiteistä äänestävät ainoastaan ne neuvoston jäsenet, joiden edustaman jäsenvaltion rahayksikkö on euro, ja neuvosto tekee ratkaisunsa ottamatta lukuun kyseistä jäsenvaltiota edustavan neuvoston jäsenen ääntä.

Edellisessä kohdassa mainittu neuvoston jäsenten määräenemmistö määräytyy perussopimuksen 238 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti.

6 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä...

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja